

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobců: **a) J. R., b) J. K.**, oba zastoupení JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí 1. místopředsedy vlády a ministra vnitra ze dne 8. 8. 2018, č. j. MV-36541-11/OBP-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2020, č. j. 5 A 191/2018-126,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobců, advokátce JUDr. Anitě Pešulové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 5.260 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodl podle § 7 odst. 3 písm. c) zákona č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením (dále jen „zákon o ochraně svědka“), o ukončení poskytování zvláštní ochrany a pomoci žalobcům. Učinil tak

z důvodu porušování § 6 písm. a) a b) zákona o ochraně svědka, jelikož žalobci nedůvodně a opakovaně nedodržovali podmínky poskytování zvláštní ochrany a pomoci a odmítali se řídit pokyny příslušníků Policie ČR (Útvaru speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování, dále též „správní orgán“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobci bránili žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl. Stěžovatelka b) podle městského soudu opakovaným předáním citlivých osobních údajů o bezpečném místě svého pobytu nedodržela podmínky poskytování zvláštní ochrany a pomoci podle § 6 písm. a) zákona o zvláštní ochraně svědka. Žalobci prokazatelně nesouhlasili s požadovaným psychologickým vyšetřením a nedoložili veškeré požadované lékařské zprávy. Městský soud nepřisvědčil výtce žalobců, že se žalovaný nevypořádal s námitkou šikanózního jednání. Neshledal důvodnou ani námitku týkající se chybějícího podpisu a otisku úředního razítka na rozhodnutí. Podle soudu žalovaný rovněž správně vyhodnotil přiměřenost rozhodnutí s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci stěžovatelů.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci [dále „stěžovatelé“ nebo „stěžovatel a)“ a „stěžovatelka b)“] napadli rozsudek městského soudu kasační stížností, v níž uplatnili důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé namítli, že soud odhlédl od žalobních námitek, a rozsudek označili za nedostatečně odůvodněný. Městský soud navíc nezjistil skutečný stav věci. Stěžovatelce b) je vytýkáno, že si v roce 2011 pod svým pravým jménem koupila na předváděcí akci společnosti Home Credit UV lampu. Tímto jednáním ovšem nemohla odtajnit svou identitu, neboť nedisponovala krycími doklady. Stěžovatelé mají nadále za to, že postup policistů vykazuje znaky svévole. Městský soud se odmítl vypořádat se souvisejícími tvrzeními o svévolném jednání policistů, protože v něm nespatořoval souvislost se zákonem stanovenými důvody, pro něž žalovaný vydal napadené rozhodnutí. Právě tyto skutečnosti, zejména pak tvrzení o podvodném prodeji domu, úhradě penále a nevyplacených finančních prostředcích ze strany policie, dokládají způsob, kterým policisté se stěžovateli jednali.

[4] Stěžovatelé nadále popírají, že by policistům nepředali lékařské zprávy. Předložené zprávy policisté považovali za nedostatečné a vyžadovali lékařské zprávy od vlastních lékařů. Stěžovatelé se však domnívají, že měli právo na výběr lékaře. Policisté jim nebyli schopni sdělit, jakým vyšetřením a u jakých lékařů se mají podrobit. Vyžadovali po stěžovatelích, aby se podrobili měsíční hospitalizaci v psychiatrické léčebně, což odmítli. Stěžovatelé byli donuceni jednat pod pohrůzkou vyškrtnutí z programu ochrany svědků. Tyto praktiky stěžovatelé považují za nátlakové, šikanózní a dalece přesahující rámec povinností, které jim vyplývají ze zákona.

[5] Požadavek posouzení zdravotního stavu pro účely zhodnocení pracovní schopnosti stěžovatelé označili za neúčelný. Nadále trvají na tom, že k lékařům se na pokyn policistů dostavili a lékařské zprávy předložili. K posouzení zdravotního stavu pro účely míry poklesu pracovní schopnosti jsou navíc povolány okresní správy sociálního zabezpečení. Nebylo proto zapotřebí nařizovat stěžovatelům další vyšetření, ale pouze si vyžádat souhlas k tomu, aby okresní správa sociálního zabezpečení nechala vypracovat posudek.

S ohledem na rozpoložení chráněných osob je namístě šetřit pokyny a příkazy; lze-li dosáhnout cíle jiným způsobem, je třeba jej využít. Městský soud se s touto námitkou nevypořádal.

[6] Zástupkyně stěžovatelů napadla též výrok III. napadeného rozsudku, kterým jí městský soud přiznal odměnu za zastupování ve výši 6.800 Kč. Domnívá se, že jí celkem náleží odměna ve výši 11.120 Kč, neboť při zastupování více osob náleží ustanovené zástupkyni odměna za každou takto zastupovanou osobu snižená o 20 %.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil s posouzením městského soudu a zopakoval nosné důvody napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je podána včas, osobou k tomu oprávněnou a míří proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejprve se soud zabýval obecně formulovanou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Z judikatury vyplývá, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, je nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (viz např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Napadený rozsudek však uvedená kritéria přezkoumatelnosti splňuje. Městský soud se zabýval podstatou žalobních námitek a podle mínění Nejvyššího správního soudu velmi pečlivě a důkladně vysvětlil, proč je považoval za nedůvodné.

[11] Předmětem sporu je posouzení důvodů, pro něž žalovaný přistoupil k ukončení poskytování zvláštní ochrany a pomoci stěžovatelům.

[12] Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně svědka „*zvláštní ochranu a pomoc lze poskytnout, jestliže ohrožená osoba souhlasí se způsobem a podmínkami poskytování zvláštní ochrany a pomoci včetně zpracovávání a využívání jejích osobních údajů (§ 8)*“.

[13] Podle § 6 písm. a), b) zákona o ochraně svědka „*chráněná osoba je povinna dodržovat podmínky poskytování zvláštní ochrany a pomoci a řídit se pokyny příslušníků policie (...) a příslušníků vězeňské služby*“.

[14] Podle § 7 odst. 3 písm. c) zákona o ochraně svědka „*ministr může rozhodnout o ukončení zvláštní ochrany a pomoci, jestliže chráněná osoba neplní povinnosti chráněné osoby stanovené v § 6*“.

[15] Žalovaný stěžovatelce b) v napadeném rozhodnutí mj. vytkl, že bez vědomí správního orgánu uzavřela úvěrovou smlouvu, v níž uvedla přesné místo svého pobytu. Jednalo se o porušení podmínek poskytování zvláštní ochrany a pomoci, kvůli němuž muselo dojít k přemístění stěžovatelů do jiného bezpečného místa. Toto jednání správní orgán stěžovatelce b) rovněž písemně vytknul. Nejvyšší správní soud připomíná, že předmětem tohoto řízení je právě rozhodnutí o ukončení poskytování zvláštní ochrany a pomoci kvůli tomu, že stěžovatelé nedůvodně a opakovaně porušovali její podmínky a odmítali se řídit pokyny policistů. Stěžovatelka b) nerozporuje, že se vytýkaných jednání dopustila; je postaveno najisto, že jednala v rozporu s podmínkami poskytování zvláštní ochrany a pomoci podle § 6 písm. a) zákona o zvláštní ochraně svědka. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s městským soudem, že argumentace stěžovatelky b) se v tomto ohledu mívá s předmětem nynějšího řízení. Není rozhodné, zda stěžovatelka v dotčené době disponovala krycími doklady, nebo ne, a kdy, kde a pod jakou identitou pracovala. V dané době se krycí identita stěžovatelky b) nevázala na její jméno, nýbrž na tzv. bezpečné místo relokace (pobytu).

[16] Ze správního spisu dále vyplývá, že stěžovatelé se psychologickému vyšetření nepodrobili, přestože požádali, aby vyšetření mohli absolvovat u lékaře, kterého si sami zvolí. Stěžovatelům tedy byla umožněna volba vlastního lékaře. Tvzení, že stěžovatelé veškeré požadované lékařské zprávy v řízení řádně doložili, shledává Nejvyšší správní soud stejně jako městský soud v rozporu se zjištěným skutkovým stavem. Požadavek správního orgánu na podrobné zjištění aktuálního zdravotního (duševního i fyzického) stavu stěžovatelů byl oprávněný, neboť stěžovatelé si opakovaně stěžovali na zhoršený psychický stav. S námitkou, že pracovní způsobilost posuzuje okresní správa sociálního zabezpečení, se také vypořádal již městský soud. Správní orgán potřeboval znát pouze základní zdravotní omezení stěžovatelů ve vztahu k výkonu pracovní činnosti, aby mohl přijmout adekvátní opatření, resp. vybrat pro ně vhodné pracovní umístění. Nejvyšší správní soud proto nepovažuje pokyn, aby se stěžovatelé podrobili lékařským prohlídkám a opatřili si relevantní lékařské zprávy, za nepřiměřený nebo šikanózní, neboť sledoval racionální účel.

[17] Ze správního spisu nevyplývá, že by jednání správního orgánu vůči stěžovatelům bylo nátlakové či šikanózní. Důvody, pro které správní orgán stěžovatelům ukládal pokyny, jim náležitě vysvětloval a pokyny mnohdy ukládal opakovaně. Přístup správního orgánu svědčí spíše o nápomocném jednání, kterým se snažil stěžovatelům vycházet vstříc, byť za nutnosti dodržovat předem stanovené podmínky a pokyny. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s městským soudem také v tom, že v požadavcích na předložení lékařských zpráv za účelem zjištění zdravotního stavu stěžovatelů nespátřuje rozpor se zákonem ani excesivní nebo dokonce šikanózní jednání. K ukončení poskytování zvláštní ochrany a pomoci došlo v návaznosti na opakované porušování podmínek a neuposlechnutí pokynů. Správní orgán současně posoudil přiměřenost rozhodnutí a dospěl k závěru, že stěžovatelům nadále objektivně nehrozí takové nebezpečí, které by odůvodňovalo poskytování zvláštní ochrany a pomoci podle zákona o ochraně svědka.

[18] Stěžovatelům byla v řízení před městským soudem ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Anita Pešulová. Ustanovená zástupkyně stěžovatelů v kasační stížnosti namítla nesprávnou výši odměny, kterou jí městský soud přiznal za zastupování stěžovatelů v řízení o žalobě. Městský soud skutečně přehlédl, že podle § 12 odst. 4

vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), má advokátka při zastupování více osob za každou z těchto osob právo na mimosmluvní odměnu sníženou o 20 % této částky. Ustanovené zástupkyni proto za řízení před městským soudem náleží odměna za dva úkony právní služby (první porada s klienty včetně převzetí a přípravy zastoupení, sepsí žaloby), přičemž při zastupování dvou osob její výše činí 9.920 Kč. K této částce je zapotřebí přičíst náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč za dva společné úkony právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náhrada hotových výdajů se odvíjí od počtu úkonů právní služby, nikoliv od počtu zastupovaných osob, jak se domnívá zástupkyně stěžovatelů. Celkem proto měla být zástupkyni stěžovatelů přiznána odměna za zastupování v řízení před městským soudem ve výši 10.520 Kč. Rozdíl mezi správnou výší odměny a odměnou, kterou ustanovené zástupkyni přiznal městský soud, činí 3.720 Kč. Městský soud proto po vrácení spisu přizná doplňujícím usnesením ustanovené zástupkyni stěžovatelů JUDr. Anitě Pešulové odměnu za řízení o žalobě ve správné výši.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Stěžovatelé se svými námitkami neuspěli. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádný důvod pro zrušení napadeného rozsudku z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl tedy kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměli úspěch. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

[21] Městským soudem ustanovená zástupkyně JUDr. Anita Pešulová, advokátka, zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s. věta poslední). Ustanovené zástupkyni náleží odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a to ve výši 3.100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Jak již bylo výše uvedeno, advokátka v této věci zastupuje dvě osoby a za každou z těchto osob má právo na mimosmluvní odměnu sníženou o 20 % této částky. Při zastupování dvou osob tak ustanovené zástupkyni náleží odměna ve výši 4.960 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden společný úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně není plátkyní daně z přidané hodnoty. Celkem tedy ustanovené zástupkyni náleží za řízení o kasační stížnosti odměna ve výši 5.260 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

